استرالیا خواستار بازگشت پناهجویان ایرانی شد

نخست‌وزیر استرالیا با بیان اینکه کشورش همواره به دنبال فرصت‌های اسکان مجدد پناهجویان است، خواستار بازگشت مهاجران غیرقانونی، از جمله ایرانی‌ها به کشورهایشان شد. مالکوم ترنبول، نخست‌وزیر استرالیا که برای شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل به نیویورک سفر کرده، در یک نشست در حاشیه این اجلاس با موضوع پناهجویان گفت: «بسیار حائز اهمیت است که کشورها، چه به صورت داوطلبانه و چه غیرداوطلبانه، شهروندان‌شان را که با درخواست پناهندگی‌شان موافقت نشده، بپذیرند. این مساله به ویژه برای پایان دادن به قاچاق انسان اهمیت دارد. یک سری اقدامات برای رسیدن به این هدف وجود دارد که باید انجام شود، از جمله اینکه کشورها باید شهروندان‌شان را بازپس بگیرند.»

یادداشت دیپلماسی

ایران و بریتانیا در مسیر ارتقای روابط

جلال ساداتیان
کاردار سابق ایران در بریتانیا

بریتانیا از اعضای مهم گروه ۱+۵ در دوران مذاکرات بوده و اکنون نیز که برجام در حال اجرایی شدن است وظایف ویژه‌ای را برعهده دارد. از سویی این کشور از اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل به حساب می‌آید که سابقه و شناخت دیرینه‌ای در خاورمیانه دارد؛ شناختی خوب که البته به دوران استعماری برمی‌گردد.

خالی از لطف نیست که یادآوری کنیم آنچه امروز منطقه با آن مواجه و درگیر است، گاهی مربوط به دخالت‌های گذشته بریتانیا در امور این منطقه بوده است.

مگر نه آنکه زمانی در میانه جنگ جهانی اول براساس موافقتنامه سایکس-پیکو خط تقسیمی در منطقه کشیده و نهایت سهم خود را به‌عنوان غنایم جنگی در ورسای تثبیت کردند؟ این مسائل از بریتانیا به‌عنوان یکی از بازیگران مهم منطقه‌ای و جهانی، کشوری ساخته که اغلب کشورهای دنیا با آن مراوداتی دارند.

آن زمان که صحبت از روابط دوجانبه به میان می‌آید باید بگویم روابط میان جمهوری اسلامی ایران با بریتانیا به گذشته‌های دور بازمی‌گردد، اگرچه به دلیل حوادثی که اتفاق افتاد نوسانات زیادی را در روابط خود تا به امروز شاهد بوده‌ایم.

با این حال دولت تدبیر و امید که روی کار آمد، بریتانیا علاقه خود به ترمیم و عادی شدن روابط را نشان داد، ابتدا با تعیین کاردار غیرمقیم تا روابط برقرار شود و اکنون نیز در کمتر از یک ماه پیش سفیر دو کشور تبادل شده است. حالا دیگر روابط میان ایران و بریتانیا به حد معمول در روابط دوجانبه رسیده است.

ایران و بریتانیا اگرچه در گذشته باید با رایزنی و مذاکره بخشی از مشکلات فی‌مابین را حل می‌کردند، اما چنین اتفاقی نیفتاد، هنوز هم دیر نیست؛ اکنون نیز می‌توانیم مشکلات را مورد مذاکره قرار دهیم. حسن روحانی رئیس‌جمهوری کشورمان در اولین دیدار خود با ترزا می نخست‌وزیر بریتانیا در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل این نکته را مطرح کرده است که لندن می‌تواند قدم اصلی را در همکاری‌های بانکی میان ایران و اروپا بردارد؛ به عبارتی بخشی از مشکلات دوجانبه مربوط به ۱+۵ است، چراکه بریتانیا مرکزی مهم در مبادلات مالی و بین‌المللی تلقی می‌شود و تعهداتی در برجام بر عهده این کشور است که می‌تواند به رفع مشکلات مالی که ما اکنون با آن مواجه هستیم، کمک‌های بسزایی کند.

سوال اینجاست که این مشکلات مالی چیست؟ برجام و در راس آن ایالات متحده آمریکا و دیگر اعضا متعهد بوده‌اند که تمامی تحریم‌ها را رفع کنند، اما به دلیل نفوذ صهیونیسم و لابی‌های آن و البته عربستان سعودی بر مسائل مالی و پولی در ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا؛ برخی از این شرکت‌ها و موسسات را که باید با ایران مراوده داشته باشند، ترسانده و آنها مدام عنوان می‌کنند در صورت تبادل و تعامل با ایران با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو خواهند شد. در چنین شرایطی در حوزه‌هایی که باید با غرب همکاری داشته باشیم هنوز مشکلات مالی به قوت خود باقی است و تنها در حد بانک‌های کوچک روابط ادامه دارد؛ بانک‌های بزرگ کماکان نگرانند که مشمول جریمه آمریکا شوند، بنابراین درخصوص همکاری و رابطه با ایران تردیدهایی دارند.

به عبارتی کشورهایی که پیشتر آمده و با ایران به توافق رسیده‌اند و به تعبیر عامیانه زنبیل خود را در صف رابطه با ایران قرار داده‌اند، دچار تردید شده و بعضا تاملی در کار می‌کنند؛ بریتانیا در این وضعیت قادر خواهد بود برجام را پیگیری و معضلات را حل کند.

از برجام که بگذریم؛ بحث مسائل دوجانبه به میان می‌آید که به نوبه خود باید ارتقا داده شده و حل و فصل شوند؛ ازجمله صدور ویزا که در دیدار میان حسن روحانی و ترزا می نامی از آن برده نشده، اما در روابط دوجانبه درخصوص تجارت و مسائل اقتصادی و فرهنگی باید چنین معضلاتی مرتفع شود.

این سوال نیز وجود دارد که نقش بریتانیا در حل مسائل منطقه‌ای مانند بحران در بحرین، یمن و سوریه چیست؟ از ابتدای سرکار آمدن دولت یازدهم همواره در مسیر مراوده با غرب بوده‌ایم و با ایالات متحده آمریکا نیز گفت‌وگو داشته‌ایم.

در این میان اما بریتانیا هم سهمی دارد؛ هم به‌عنوان نقش مستقیم خود و هم به‌عنوان کاتالیزور و واسطه با آمریکا که بتوانیم از این طریق امور سیاسی و اقتصادی را تسهیل کنیم. لازم به یادآوری است که پیشتر در مورد این مسائل رایزنی‌هایی انجام گرفته، اما دیدارهای حسن روحانی در نیویورک این امر را مورد تاکید قرار می‌دهد. اکنون که حمید بعیدی‌نژاد بر مسند سفیر ایران در بریتانیا تکیه زده است با همت او و دیگر دیپلمات‌ها به یقین می‌توانیم قدم‌های بسیاری در بهبود ورابط برداریم. اگرچه واضح است که مشکلاتی نیز بر سر راه او وجود دارد؛ تعداد کارمندانی که باید ویزا برای آنها صادر شود که بروند و در لندن مستقر شوند و به مراجعان پاسخ مثبت دهند. تجار ایرانی و بریتانیایی، دانشجویان و مقیمان یا حتی آموزش زبان هرکدام مسائل اساسی دارند که باید مدیریت شود. در برخی از امور اقتصادی و تجاری به دلیل تعطیل بودن، کارمندان رسمی به کشور برگشته‌اند و با حضور کارمندان محلی نمی‌توان این تعهدات را انجام داد پس باید دیپلمات‌هایی را اعزام و کمکی‌ها را از کارمندان یا دانشجویان استفاده کنند، این تنها چاره آقای سفیر است.

> از برجام که بگذریم، بحث مسائل دوجانبه به میان می‌آید که به نوبه خود باید ارتقا داده شده و حل و فصل شوند؛ ازجمله صدور ویزا که در دیدار میان حسن روحانی و ترزا می نامی از آن برده نشده، اما در روابط دوجانبه درخصوص تجارت و مسائل اقتصادی و فرهنگی باید چنین معضلاتی مرتفع شود

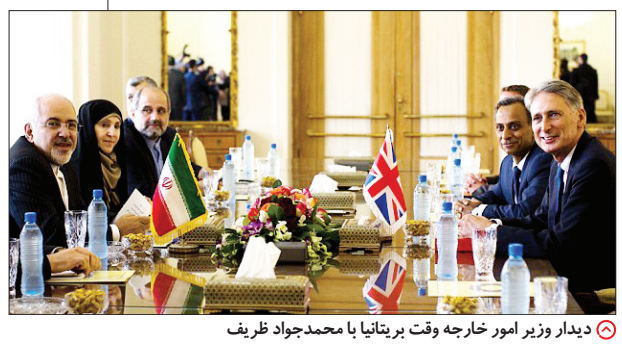

دیدار وزیر امور خارجه وقت بریتانیا با محمدجواد ظریف

رئیس‌جمهوری در روز اول حضور در نیویورک با رهبران و مقام‌های جهان دیدار و گفت‌وگو کرد

صف انتظار برای دیدار با روحانی

■ بریتانیا و ایتالیا هیات‌های اقتصادی به تهران می‌فرستند

محسن حسینی| حضور در نشست مجمع عمومی سازمان ملل و سخنرانی در حضور سران کشورهای جهان یکی از برنامه‌های حسن روحانی در نیویورک است اما پیش از آن روحانی دیروز چهارشنبه روز شلوغی را پشت سر گذاشت. بعد از آنکه هواپیمای او در فرودگاه جان اف کندی به زمین نشست، بسیاری از مقام‌ها و سران کشورهای دنیا درخواست ملاقات با رئیس‌جمهوری کشورمان داشتند که البته برخی از این درخواست‌ها به دلیل کمبود وقت و فشردگی برنامه‌های رئیس‌جمهوری لغو شد. در همین راستا فرانسوا اولاند رئیس‌جمهوری فرانسه مجبور شد برای از دست ندادن فرصت راهی هتل محل اقامت روحانی شود و در آنجا با او دیدار و گفت‌وگو کند. جزئیات گفت‌وگوهای این دو به همین دلیل منتشر نشده است.

اولین دیدار

دیدار حسن روحانی با ترزا می

بریتانیا در ماه‌های اخیر تغییرات بزرگی را پشت سر گذاشته است. بعد از برگزاری همه‌پرسی در این کشور و رای به جدایی از اتحادیه اروپا دیوید کامرون از مقام خود استعفا داد و ترزا می به‌عنوان جانشین او، نخست‌وزیر بریتانیا شد. می، روز گذشته با حسن روحانی دیدار و گفت‌وگو کرد. روحانی در این دیدار به برجام اشاره کرد و آن را نمادی برای حل اختلافات و پایه‌ای برای همکاری‌ها دانست و بار دیگر به لزوم متعهد ماندن طرفین به این توافق اشاره کرد. روحانی در این رابطه افزود: «تا برخی مشکلات فنی در زمینه بانک و بیمه حل نشود، تعهدات طرف مقابل به انجام نرسیده و دولت‌های اروپایی باید به بانک‌های بزرگ برای همکاری با ایران اطمینان دهند و لندن می‌تواند قدم اصلی را در این زمینه بردارد.» حسن روحانی همچنین در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «با احترام متقابل و تمرکز بر همکاری در چارچوب منافع مشترک می‌توانیم بر ذهنیت‌های منفی تاریخی غلبه کنیم. نتایج همکاری دو کشور را طی سال‌های اخیر در مذاکرات هسته‌ای دیده‌ایم و اکنون نیز فرصت برای توسعه روابط اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و استفاده از ظرفیت‌ها به نفع دو ملت فراهم است.» نخست‌وزیر بریتانیا نیز در این دیدار با ابراز رضایت از توسعه روابط ایران و بریتانیا گفت: «از افزایش سطح مناسبات دو کشور در همه عرصه‌ها حمایت می‌کنیم. لندن حمایت خود را از گام مهم برجام ادامه خواهد داد و معتقد است طرفین باید به اصول توافق شده متعهد باشند. بریتانیا یک هیات بانکی را برای مذاکرات و همکاری‌های فنی با بانک مرکزی ایران راهی تهران می‌کند.»

فرصت تاریخی برای ایتالیا

دیدار حسن روحانی با متئو رنتزی

«ایتالیا این فرصت را در دوره پسابرجام در اختیار دارد که بار دیگر به نخستین شریک و همکار اقتصادی و تجاری ایران در اروپا تبدیل شود.» این جمله‌ای بود که حسن روحانی در دیدار با متئو رنتزی، نخست‌وزیر ایتالیا بیان کرد. ایران و ایتالیا بعد از برجام تلاش می‌کنند سطح روابط و همکاری‌ها را به پیش از تحریم‌های وضع‌شده علیه ایران برگردانند. در این دیدار روحانی با بیان اینکه رهبران اروپا باید به بانک‌ها و بیمه‌ها برای همکاری مالی تضمین و اطمینان دهند، گفت: «ملت‌ها و شرکت‌های ما و منطقه باید از فواید برجام منتفع شوند.» نخست‌وزیر ایتالیا نیز با بیان علاقه کشورش برای ایجاد روابط نزدیک با ایران گفت: «ما برای هر اقدامی در جهت استحکام روابط اقتصادی آماده‌ایم.» رنتزی نیز مانند می، نخست‌وزیر بریتانیا از سفر قریب‌الوقوع هیات اقتصادی ایتالیایی به ایران خبر داد و گفت: «در بحث روابط بانکی، بیمه دولتی ساچه ایتالیا آماده ارائه تضمین‌های لازم است. در رابطه با برجام تعهد خود را تکرار و برای استحکام آن هر چه بتوانیم انجام خواهیم داد.»

دیدار با رهبران مسلمان جامعه آمریکا

حسن روحانی رئیس‌جمهوری کشورمان در سفر به نیویورک و پیش از سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل همچنین با رهبران مسلمان جامعه آمریکا دیدار کرد. روحانی در این دیدار بر حفظ اتحاد در جامعه اسلامی تاکید کرد و گفت: «امروز اصل اساسی برای همه دولت‌های اسلامی و متفکران مسلمان، حفظ و ارائه چهره واقعی اسلام است و برای حفظ منافع مسلمانان، باید روی اشتراکات خود که همانا قرآن، سیره پیامبر گرامی اسلام(ص) و اهل بیت(ع) است، تمرکز کرد.» در بخش دیگر روحانی به شبکه‌های اجتماعی و مجازی اشاره کرد و گفت: «اگر چه این وسایل ارتباط اجتماعی چه بسا مشکلاتی را نیز از لحاظ فرهنگی برای جوانان ایجاد می‌کنند اما در عین حال ابزاری هستند که می‌توان از آنها در پیشبرد اهداف متعالی هم استفاده کرد.»

رئیس‌جمهوری در ادامه این دیدار به رفتار متناقض برخی کشورهای اسلامی اشاره کرد و گفت: «امروز متاسفانه برخی دولت‌های اسلامی آنچنان‌که باید به وظیفه خود در برابر مشکلات و بحران‌های موجود عمل نمی‌کنند و برخی از آنها تحت تاثیر قدرت‌های سلطه‌گر قرار دارند و این مساله‌ای است که مشکلات را مضاعف کرده است. امروز راهی جز اتحاد، هوشیار کردن جوانان در برابر خطرات و معرفی چهره اسلام واقعی، وجود ندارد و باید چهره واقعی اسلام را از خطر انحراف فرهنگی که عده‌ای از آن به‌عنوان توطئه علیه اسلام استفاده می‌کنند، حفظ کنیم.»

روحانی در مورد رویکرد جمهوری اسلامی ایران در برخورد با تروریست‌ها گفت: «ایران به هر کشور اسلامی و دولتی که در برابر تروریست‌ها خواهان کمک بوده، کمک کرده است و این را وظیفه خود می‌داند چراکه ترور و تروریسم را خطر بزرگی برای جان، مال و نوامیس مسلمان‌ها و آبروی اسلام می‌دانیم و معتقدیم راهی جز همفکری، همکاری و برادری و تلاش مضاعف در برخورد با این معضل وجود ندارد.»

در پایان نیز رئیس‌جمهوری بر لزوم اتحاد میان شیعه و سنی تاکید کرد و افزود: «بی‌تردید کسانی که با اسلام مخالف هستند، برای آنها شیعه و سنی تفاوتی با یکدیگر ندارد و با هر دو ضدیت می‌ورزند همان‌طوری که امروز در منطقه ما گروه‌های تروریستی شیعه، سنی و حتی مسیحی‌ها را قتل عام می‌کنند.»

گفت‌وگوهای منطقه‌ای در آمریکا

دیدار حسن روحانی با رجب طیب اردوغان

روحانی در نیویورک علاوه‌بر مقام‌های سیاسی کشورهای اروپایی با رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهوری ترکیه نیز دیدار و گفت‌وگو کرد. روحانی در این دیدار با بیان اینکه شرکای بخش‌های خصوصی دو طرف باید برای همکاری بیشتر حمایت شوند، افزود: «دولت و ملت ترکیه را برادر خود می‌دانیم و اراده تهران، تقویت روابط با آنکارا در تمامی زمینه‌هاست.» رئیس‌جمهوری کشورمان در ادامه نیز به بحران‌های ناشی از فعالیت‌های تروریست‌ها اشاره کرد و گفت: «تروریسم تهدیدی علیه همه ماست و نقش دو کشور در مبارزه با تروریسم و ناامنی در منطقه و به‌ویژه سوریه و عراق اهمیت دارد.»

رجب طیب اردوغان در ادامه برنده اختلاف و ناامنی‌های منطقه را جهان اسلام دانست و افزود: «ایران و ترکیه دو کشور اسلامی و بزرگ منطقه هستند و با همکاری می‌توانند در روند مبارزه با بحران‌ها و ایجاد ثبات در منطقه و از جمله سوریه و عراق نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند.»

دیدار در وقت اضافی

درخواست دیدار با روحانی از سوی رئیس‌جمهوری فرانسه در شرایطی مطرح شد که رئیس‌جمهوری ایران زمان کافی برای دیدارها در اختیار نداشت. اما درنهایت این دیدار در هتل محل اقامت هیات ایرانی صورت گرفت.

در این دیدار روحانی گفت: «نباید اجازه داد دستاوردهای برجام تضعیف شود و همه طرفین علاوه‌بر پایبندی، اعضا را به اجرای کامل تعهدات خود یادآور شوند. اینکه در مسیر اجرای توافق، کشوری بخواهد با ایجاد محدودیت‌های غیرسازنده در مسیر اجرای توافقات، خواسته‌های خود را فرامرزی کند، قابل قبول نیست.»

روحانی در ادامه ایجاد تحرک در روابط تهران - پاریس را ضروری خواند و با تاکید بر ضرورت اجرایی شدن مفاد توافق‌های میان دو کشور افزود: «برای ایران توسعه روابط با فرانسه همواره از اهمیت زیادی برخوردار است و هیچ مانعی برای توسعه روابط اقتصادی، علمی، فنی و سیاسی با فرانسه وجود ندارد. باید از فضای پسابرجام به نفع دو ملت در عرصه اقتصادی و فناوری استفاده کنیم.»

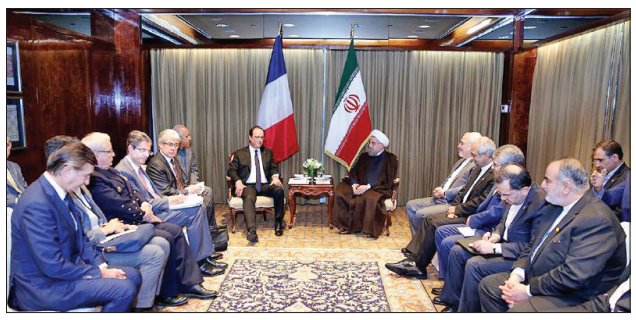

دیدار حسن روحانی با فرانسوا اولاند

خبر

اولین دیدار وزیران امور خارجه ایران و کانادا پس از قطع رابطه در نیویورک

ترمیم تدریجی رابطه‌ها

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل متحد در نیویورک با استفان دیون، وزیر امور خارجه کانادا گفت‌وگو و رایزنی کرد؛ اولین دیدار پس از قطع روابط دیپلماتیک در راستای ترمیم قدم به قدم روابط. این دو دیپلمات ایرانی و کانادایی در این دیدار بر سر مباحث دوجانبه، منطقه‌ای و کنسولی گفت‌وگو و تبادل نظر کردند. استفان دیون، وزیر امور خارجه کانادا پس از این دیدار و در جمع خبرنگاران روابط دوجانبه و همچنین مسائل مربوط به اتباع دو کشور را از جمله مسائل مهم فی‌مابین عنوان کرد. دیون پس از این دیدار در توییتر خود نوشت: «برای اولین بار، در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل متحد با ظریف، وزیر امور خارجه ایران دیدار کردم. در مورد روابط دو کشور در قالب خاورمیانه صحبت کردیم. درباره موارد کنسولی هم بحث شد.» اما مسائل کنسولی مورد بحث میان دو وزیر، احتمالا مساله بازداشت یک تبعه ایرانی-کانادایی به نام «هما هودفر» است که به اتهام فعالیت‌های ضدامنیتی علیه جمهوری اسلامی در بازداشت به سر می‌برد. با این حال این دیدار از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چراکه ایران و کانادا از چهار سال پیش تاکنون در قطع روابط بوده‌اند و این اولین دیدار دو وزیر امور خارجه در دولت یازدهم است.

پیشتر اما در اردیبهشت سال جاری وزیر امور خارجه کانادا در برنامه‌ای رادیویی عنوان کرده بود که به‌رغم تمایل فراوان به از سرگیری روابط با تهران باید برخی تحریم‌ها را به‌منظور اطمینان از ایران حفظ کنیم.

اوتاوا از سال ۲۰۱۲ که سفارتخانه خود را در تهران تعطیل و دیپلمات‌های ایرانی را به نشانه اعتراض علیه سیاست جمهوری اسلامی ایران اخراج کرد تا زمانی که برجام توانست به فرجام نیک خود برسد، رابطه با ایران را به‌طور کامل قطع کرده بود.

امروز اما با سرکار آمدن دولت جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا سیاست‌های این کشور تغییرات اساسی کرده است تا جایی که بازگشایی سفارت کانادا در ایران در حال بررسی است.

کیوسک

خبرگزاری «اسپوتنیک» خبر داد

پنتاگون جاسوس میان ایران و روسیه می‌شود؟

خبرگزاری «اسپوتنیک» در گزارشی خبر داد که کمیته فرعی خاورمیانه و شمال آفریقا در کنگره آمریکا با ابتکار عمل مایک پامپئو، نماینده جمهوری‌خواه طرحی را ارائه داده است که به موجب آن پنتاگون به‌طور قانونی موظف است سالانه گزارشی را در همکاری‌های تهران - مسکو به کنگره ارائه کند. این خبرگزاری نوشته است که این گزارش باید شامل توضیحات و شرح کامل چگونگی و سطح این همکاری‌ها و تاثیر آن بر امنیت ملی آمریکا و منافع استراتژیک باشد. علاوه‌بر این، مواردی را در ارتباط با بعضی زمینه‌های همکاری ایران - روسیه از جمله مرکز اشتراک اطلاعات تشکیل شده توسط ایران، روسیه و سوریه در بغداد، همکاری میان نیروهای دریایی ایران و روسیه، همکاری روسیه با حزب‌الله در سوریه، لبنان و عراق و منافع مشترک ایران - روسیه در آمریکای لاتین در برمی‌گیرد.

یک تحلیلگر در حوزه مطالعات آمریکا در دانشگاه تهران که نامی از او نیامده است در گفت‌وگو با «اسپوتنیک»، این طرح را نشان‌دهنده تضعیف برتری سیاسی آمریکا دانست که دلیل آن، سیاست خارجی پرغلط واشنگتن است. او بر این باور است که این استراتژی به منافع ملی آمریکا آسیب زده و هرج و مرج را به دیگر کشورها آورده است و اعضای کنگره آمریکا نسبت به این روال نگران هستند.